

JAN SMEETS

FESTIVAL- GOEROE

Als er in Nederland iemand is die de officiële titel 'festivalgoeroe' verdient, dan is het Jan Smeets wel. De Limburger ademt Pinkpop en door zijn aderen stroomt festivalbloed: "Het is een uit de hand gelopen hobby, die nog altijd voortduurt." Teun van Thiel

We bezoeken Jan Smeets bij Buro Pinkpop, in Geleen. In het pand van het 'Pinkpopbedrijf' is een expositie te zien over de historie van het beroemdste festival van Nederland, maar feitelijk is het kantoor van Smeets wat Pinkpophistorie betreft ook al museumwaardig. Alle festivalposters van ruim vier decennia Pinkpop hangen er keurig op een rij en er is zelfs een affiche te zien van het allereerste concert dat Smeets ooit organiseerde. Op 29 november 1969 konden muzikliefhebbers namelijk voor 1,25 gulden (!) naar een optreden van Peter en de Rockets, in het parochiehuis in het Limburgse plaatsje Grevenbricht.

ALLE TIJDEN

Veiligheid was ook toen al een issue, al was het in wat andere mate dan tegenwoordig bij een festival als Pinkpop het geval is, zo haalt Smeets herinneringen op: "In dat dorp was een klein motorclubje en die leden wilden toch wel even komen kijken wat daar allemaal gebeurde. In een kranten-interview had ik namelijk de vraag gekregen waarom ik het in Grevenbricht organiseerde, waarop ik antwoordde dat ik dat deed omdat daar de mooiste meisjes woonden. Omdat dus ook wat 'ruigere' bezoekers zouden komen, bedacht

ik me dat we iets moesten doen op veiligheidsgebied. Nou stelde dat nog niet zo gek veel voor, maar ik verzamelde in ieder geval mijn familie om me heen. Mijn vader aan de kassa, moeder bij de garderobe en een oom bij de toiletten. Ik omringde me met familie in de hoop dat ik het daarmee goed afgedekt had en de veiligheid gegarandeerd was. Er is uiteindelijk niks gebeurd, maar het geeft wel aan dat veiligheid een item van alle tijden is."

SCHADE EN SCHANDE

Het grote verschil tussen toen en nu zit 'm volgens Smeets in het feit dat alles je nu vooraf wordt opgedragen vanuit de verschillende overheden. "Als ik tegenwoordig iets in de Rodahal zou organiseren, dan moeten er buiten de hal ook verkeersgeleiders zijn die de auto's in goede banen leiden. Vroeger zou je zeggen 'dat is mijn zorg niet, dan moeten die mensen maar een parkeerplaats zoeken', maar zo werkt het niet meer. Jaren geleden had je ook niemand in de zaal die moest kijken of er ergens stiekem gerookt werd. Als je nu bijvoorbeeld Ziggo Dome huurt, dan heb je de verplichting om dat hele roken te organiseren. Je had vroeger ook nog geen bandjes om te zeggen wie waar wel en niet mocht

komen. Het is in de loop der jaren ongelooflijk veranderd, maar veel dingen deden wij al voordat ze ons opgelegd werden. Door schade en schande word je wijs, daardoor ga je dingen regelen.”

OVERHEID

Wat dat betreft heeft Smeets de evenementenbranche door de jaren heen zien ontstaan. Je zou zelfs kunnen zeggen dat hij mede aan de wieg heeft gestaan van het feit dat de branche er nu überhaupt is. “Ja, maar ik niet alleen hè”, zegt hij. “Wij waren in 1970 namelijk niet de enige, in datzelfde jaar vond bijvoorbeeld ook het Holland Pop Festival in Kralingen plaats. Toen wij daar gingen kijken verbaasden we ons onvoorstelbaar over het feit dat daar al hekken stonden en dat er security bij stond.” Het zijn allemaal zaken die de festivalpioniers in die tijd zelf hebben moeten ontdekken, simpelweg omdat het er nog niet was. Smeets: “Je deed het om jezelf veiliger te voelen en om de overheid, waar je toch mee om de tafel moest, duidelijk te maken dat je de zaakjes goed geregeld had. Tegenwoordig is de overheid in mijn

“TEGENWOORDIG IS DE OVERHEID IN MIJN OGEN EEN BEETJE AAN HET DOORDRAAIEN”

ogen overigens een beetje aan het doordraaien, echt overall zijn regeltjes voor. Soms zou je denken dat ze beter geen vergunning kunnen afgeven, zodat alles waar ze zo bang voor zijn in ieder geval niet zal gebeuren, maar dan krijgen we wel een erg saaie maatschappij.”

BESTE PARTIJEN

Smeets vindt ook dat de betreffende ambtenaren te weinig gaan kijken op festivalterreinen. “In plaats van drie keer naar de opera, kun je volgens mij beter één keer naar een popfestival gaan als je met cultuur bezig bent. Dan weet je tenminste wat er aan de hand is. Bovendien moet je dan de drie volle dagen gaan, zodat je een paar elementen van zo’n festival kunt bekijken. De veiligheid, maar ook hoe in een Rode Kruispost wordt omgegaan met drank- en drugsproblemen. Pas dan kun je echt een beeld vormen.” Wat vergunningen betreft is het hetzelfde, aldus Smeets: “Heb je het over podia, dan wordt daarbij vooral over de in te leveren bouwboeken gesproken, maar er is geen ambtenaar die daar verstand van heeft. Ze hebben dan niemand in huis die weet te vertellen wat de draagkracht van een tentdak moet zijn. Die waardes kunnen dan wel op papier staan, maar wie zegt dat het dan in werkelijkheid zo is? Wij hebben daarom van begin af aan gezegd dat we alleen met de allerbeste partijen willen werken. Zo hebben we met Stageco de in mijn ogen

Foto: Oscar Anjewierden

Foto: 3POOT - Buro Pinkpop

Foto: Sascha Teschner

Foto: 3POOT - Buro Pinkpop

Foto: Rene Keijzer

beste podiumbouwer van de wereld. Er zijn vaak genoeg partijen die een offerte uitbrengen en die veel goedkoper zijn, maar we blijven bij Stageco. Het is al die jaren goed gegaan, ik klop het meteen even af, dus waarom zou ik dan nu een winnend team gaan veranderen? Natuurlijk hangt er een prijskaartje aan, maar ik weet dan wel dat het goed is."

BRUTAAL

Smeets heeft zo'n beetje elk serieus Europees festival bezocht en geeft zijn ogen altijd en overal goed de kost. "Zo zie je dat elk festival dingen weer anders aanpakt. Zelf wil ik bijvoorbeeld nooit meer dan 60 à 70 duizend bezoekers op Pinkpop hebben. Meer moet je niet willen, omdat het dan niet meer beheersbaar is. Toen ik voor de allereerste keer op Glastonbury was, waar 140.000 mensen rondlopen, ben ik écht geschrokken. Dat is gewoon gevaarlijk. De vraag is dan waarom daar een vergunning voor verleend wordt. Het is daar in mijn ogen ook niet goed georganiseerd, maar de mensen in Engeland interesseert dat blijkbaar niet. Nou moet ik wel zeggen dat 140.000 Engelsen zich heel anders gedragen dan 140.000 Nederlanders. Ze zijn van oudsher anders opgevoed en gaan nog in de rij staan, terwijl we ons hier bij een biertent een weg naar voren beuken. Wat dat betreft zijn we hier in Nederland zo'n beetje het brutaalste land ter wereld, ongekend."

MCDONALD'S-PRINCIPE

Volgens Smeets is het daarom van belang om op je festival een stukje samenleving te creëren, waarin je wel bepaalde principes met elkaar afspreekt, maar die wel zo is als hoe de maatschappij er uit zou moeten zien. "Mensen moeten hier kunnen ontsnappen aan de dagelijkse sleur. Ze moeten genieten en goed zijn voor elkaar. Misschien is het overigens wel weer heel anders als ze het Pinkpopterrein verlaten en weer met zijn allen de trein in stormen, maar dat weet ik natuurlijk niet." Smeets is blij te kunnen constateren dat Pinkpop nog nooit met echt grote incidenten te maken heeft gekregen. "We hebben nog nooit ernstig gewonden of doden te betreuren gehad. Ook dat moet je afkloppen hoor, want door omstandigheden kan er altijd iets gebeuren. Iemand die uit liefdesverdriet uit een toren springt, het zal je maar overkomen. Wij proberen in ieder geval alle veiligheidsmensen en andere werknemers het McDonald's-principe mee te geven. 'Are you happy? Have a nice day!'. Wie goed doet, goed ontmoet. De mensen moeten een fijn gevoel meekrijgen."

Smeets is bijna vijf decennia bezig en heeft derhalve veel zien veranderen. Stond er vroeger alleen een ingezonden brief in de krant als iemand ontevreden was, tegenwoordig gaan berichten via Twitter en Facebook een geheel eigen leven

CREW SOLUTIONS

YOUR PROFESSIONAL PARTNER IN EVENTS

STAGEHANDS / SCAFFOLDERS / CLIMBERS / RUNNERS / FORKLIFT-
DRIVERS / FOLLOWSPOT OPERATORS / SHOWCREWS / CHANGE-
OVER CREWS / STAGEMANAGERS / PRODUCTION MANAGERS

T +31 (0) 76 520 74 07

E planning@crewsolutions.nl

I www.crewsolutions.nl

Foto: Oscar Anjewierden

leiden. Het vervelendst vindt Smeets het nog dat je jezelf er niet tegen kunt wapenen, omdat het gewoon niet bij te houden is. Op de vraag of het er door de jaren heen minder leuk op is geworden, reageert hij: "Nou, laten we zeggen dat het er moeilijker op geworden is. Eerlijk gezegd vind ik het soms niet behaaglijk meer, al ligt dat ook aan mezelf. Ik ben stiekem natuurlijk ook gewoon nieuwsgierig naar wat mensen zeggen. Dan ga je toch kijken en dan gaat het je irriteren. Het lukt me vervolgens wel om er niet op te gaan reageren, want als je dat gaat doen dan is het einde zoek."

BINDENDE FACTOR

De liefde voor muziek is groot bij Smeets en die liefde is dan ook nog altijd één van de grote drijfveren, net als het 'bieden van een leuke tijd' aan de bezoekers: "Als ik de balans opmaak, dan ben ik natuurlijk ook gewoon blij dat zoveel mensen altijd een kaartje gekocht hebben. Het organiseren van Pinkpop kost heel veel geld en dat moet wel opgebracht worden. Wij moeten het wat dat betreft echt hebben van wat de bezoekers besteden aan eten en drinken, want de entree baseer ik bijna alleen op de kosten van de productie en het programma, minus de opbrengsten van sponsoring. Als je zo bezig bent, dan is het altijd de

vraag...is het de liefde voor muziek, of is het ook gewoon business?" Toch kan het niet alleen business zijn, want als het dat alleen zou zijn, dan is er niemand die het in de evenementenwereld zo lang vol zou houden, weet Smeets ook: "Nee, je moet het leuk vinden en dat is ook het probleem. Het is eigenlijk een uit de hand gelopen hobby die nog altijd voortduurt. Als ik iets leuks hoor op de radio, dan sta ik

"IEMAND DIE UIT LIEFDESVERDRIET UIT EEN TOREN SPRINGT, HET ZAL JE MAAR OVERKOMEN"

al op scherp. Vorig jaar hoorde ik voor het eerst Passenger. Dan denk ik, Jezus...wie is dat? Ik bemoei met niet zoveel met de programmering, maar soms probeer ik er nog wel eens iets doorheen te drukken. Dan sta ik vervolgens ook voor dat podium te genieten. Zo'n typische stem, zo veel mensen die het leuk vinden....mooi hoor." Smeets neemt tijdens Pinkpop sowieso altijd de tijd om optredens te bekijken

Podia & Tijdelijke constructies voor ieder evenement!

IF YOU CAN
IMAGINE IT,
WE CAN
BUILD IT

- > Podia zowel groot als klein
- > Trappen & bruggen
- > Video supports
- > Volgspot & delay torens
- > Stelling structuren
- > Liften & draaischijven
- > Decor voorzieningen
- > Custom made standbouw

- > Ervaring & logistiek om structuren op iedere locatie te bouwen
- > Bestand tegen alle weercondities, zoals sneeuw, regen, wind en extreme temperaturen
- > Kennis van grote projecten worden feilloos toegepast op kleine projecten

www.stageco.com

> T. +31 (0)573 25 63 02 > F. +31 (0)573 25 60 62 > E. Info.nederland@stageco.com

STAGECO
NEDERLAND B.V.

AV&Entertainment[®]
MAGAZINE

Check de AV-Entertainment
E-Paper app voor je tablet en
smartphone op:

www.av-entertainment.nl

Foto: Rene Keijzer

ken. "Of eigenlijk kijk ik dan vooral naar hoe de mensen reageren. Dat zijn de momenten waar je het voor doet. Dan zit ik op een bankje te kijken hoe mensen genieten van een bakje friet en een biertje. Dat doet me goed. Nogmaals, we creëren op dat moment een maatschappij die er eigenlijk elke dag zo uit zou moeten zien. Heel vreedzaam, met de popmuziek als bindende factor."

FIKSE PRIJS

Door de jaren heen hebben meer dan twee miljoen unieke betalende bezoekers Pinkpop bezocht, waarbij het festival 23 keer volledig uitverkocht was. Tijdens de eerste editie konden bezoekers voor een rijksdaalder naar binnen en kende Pinkpop een budget van tienduizend gulden. Het is nauwelijks meer voor te stellen in een tijd waarin miljoenenbedragen worden gevraagd (en betaald) voor een goed programma. "Voor een sterk programma betaal je inderdaad een fikse prijs", beaamt Smeets. "We zijn van 1 miljoen naar 4 miljoen euro gegaan voor het programma en het zou me niks verbazen als we nu naar de 5 miljoen moeten gaan. De grens van 1 miljoen euro voor één act hebben we al een paar keer overschreden en het moment van 2 miljoen zit er aan te komen. Dat kun je niet tegenhouden. Natuurlijk kun je nee zeggen, maar daar heb je jezelf mee. Dat miljoen, daar moet je 20.000 bezoekers voor hebben, maar dat aantal

bezoekers brengen zulke bands ook op. Op die manier betaalt het zich ook weer terug."

GOED GEVOEL

Als Smeets rondkijkt in zijn kantoor, alle Pinkpopposters nog eens naloopt en zijn herinneringen de vrije loop laat gaan, dan is trots het gevoel dat overheerst. "Dat geeft wel een goed gevoel, ja", geeft hij aan. "Tien jaar geleden heb ik een open hartoperatie ondergaan, een ingreep die behoorlijk risicovol was. Er hingen hier toen nog wat minder posters, maar toen ik hier rondkeek heb ik toch tegen mezelf gezegd: 'je hebt in ieder geval al een mooi leven achter de rug en als dit het was, dan heb je mooie jaren gehad'. Nou, de operatie verliep goed, ik heb er inmiddels al tien jaar bij gekregen en als het aan mij ligt, dan gaan we nog wel even door. Je weet het natuurlijk nooit, ik kan morgen ook tegen een boom aanrijden." Smeets is gek van geschiedenis en probeert de dingen altijd in het juiste perspectief te zien. "Ik ben nu 69. Honderd jaar geleden werden mensen niet ouder dan 65, dus ook dat punt ben ik al een tijdje gepasseerd", geeft hij aan. Wie de historie van Pinkpop bekijkt, kan bovendien niet anders dan concluderen dat Smeets zelf ook voor een mooi stuk geschiedenis gezorgd heeft. Smeets lachend: "Ja, dat is waar, maar dat laat ik eigenlijk liever andere mensen zeggen." ■